

NGO-Netværket for EU's udviklingspolitik
CONCORD
DANMARK

Dialog om dansk udviklingsbistand

9. maj 2014

Input til møde i Europaudvalget den 15. maj 2014

Punkt 6. Rådsmøde nr. 3315 (udenrigsanliggender - udvikling) den 19. maj 2014

Vedrørende punkt 3. Den menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling

Concord Danmark, NGO FORUM og FORDI – Forum for Rettigheder og Diversitet har følgende kommentarer til Europaudvalget punkt 3 om Den menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling.

Menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling sætter **mennesker i centrum af bæredygtig udvikling, og arbejder ud fra den grundpræmis, at mennesker kan bekæmpe fattigdom**. Det gør den ved at fokusere på, hvordan mennesker kan forandre grundlæggende uretfærdigheder, der skaber fattigdom og marginalisering, i stedet for 'blot' at levere velgørenhed til fattige og marginaliserede mennesker. Danmark er igen gået i front i internationalt udviklingssamarbejde med en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling, som Danmark anlægger i udviklingsstrategien "Retten til et bedre liv", der har et enigt Folketing bag sig. EU har forpligtet sig på en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling. Gøres det til virkelighed i EU's arbejde vil det være et markant skridt i at sætte mennesker i centrum af bæredygtig udvikling.

Vi er meget positive overfor EU's ambition om at anlægge en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling som kommer til udtryk i EU's strategiske ramme og handlingsplan for demokrati og menneskerettighederⁱ, EU's udviklingsstrategiⁱⁱ og EU's civilsamfundsstrategiⁱⁱⁱ. Vi hilser det velkomment at Europakommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste arbejder med at implementere og konkretisere EU's menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling ved udarbejdelse af en værktøjskasse som besluttet i forbindelse med "EU Strategic Framework and Action Plan on Human Rights and Democracy". Vi hilser det ligeledes velkomment at Rådet og medlemsstaterne aktivt bidrager til at fremme en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling i EU, og anerkender den danske indsats i denne forbindelse.

Diskussionerne med EU institutionerne og nogle af medlemsstaterne omkring udvikling af en værktøjskasse for menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling **har dog vakt nogen bekymring** for forståelsen heraf såvel som viljen og evnen til at gå fra konceptuelle diskussioner til ændring af praksis. Derfor er det **vigtigt, at Danmark fortsat bidrager aktiv til at fremme en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling i EU**.

Concord Danmark og FORDI arbejder aktivt for at fremme en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling i EU, og har spillet konstruktivt ind i forbindelse med EU's udvikling af sin værktøjskasse for arbejde med en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling i praksis. Vi har følgende input til Rådets behandling af en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling i EU og det videre arbejde hermed:

- **EU bør tydeligt definere egen rolle og forpligtelser.** Det skal gøres klart, hvad det betyder for EU, at det er besluttet at fremme en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling, og derved hvad det har af konkrete konsekvenser for EU's arbejde. At forholde sig til egne forpligtelser er helt

basalt i en menneskerettighedsbaseret tilgang. Fremme af rettigheder i udviklingsarbejdet handler både om resultat og proces, og dette bør afspejles tydeligt.

- EU bør anlægge en **menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling**, og ikke blot en rettighedsbaseret tilgang til udvikling, idet der hermed tydeligt knyttes an til menneskerettighedskonventionerne og anerkendes menneskerettighedernes juridisk bindende karakter.
- EU's menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling må **baseres på og knytte klart an til FN's menneskerettighedssystem**. Den bør således være i tråd med FN's fælles forståelse af en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling, og bygge på principper om deltagelse, ansvarlighed, ikke-diskrimination, empowerment og menneskerettighedslink, altså de såkaldte PANEL principper^{iv}. Ligeledes bør EU som menneskerettighedsbaseret aktør systematisk inddrage FN's traktatbaserede institutioner, FN's Universal Periodic Review etc..
- EU's menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling må **respekttere, beskytte og fremme alle menneskerettigheder** og anlægge menneskerettighedsbaserede **principper og standarder** på alle **udviklingspolitikker og -aktiviteter**. Den bør således afspejle at menneskerettigheder både er mål og middel i en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling.
- EU's menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling og værktøjskassen for at arbejde menneskerettighedsbaseret må **adressere rollerne for såvel ansvarsbærere som rettighedshavere samt fokusere på magtrelationer** mellem disse. Kapacitetsudvikling af rettighedshavere, så de kan gøre krav på deres rettigheder, såvel som kapacitetsudvikling af ansvarsbærere, så de kan leve op til deres forpligtigelser, bør indgå som nøgleelementer. Det er vigtigt, at der fastsættes en plan for **monitorering og evaluering**, f.eks. i 2016, af implementeringen af en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling i EU, herunder værktøjskassens bidrag hertil.
- Det er vigtigt at EU på menneskerettighedsområder også **leder per eksempel**. Ligeledes er det vigtigt, at EU's menneskerettighedsbaserede tilgang bidrager til at realisere EU's forpligtigelser til at fremme menneskerettigheder på tværs af alle områder i sine eksterne politikker og til at sikre **politikkohærens for udvikling**, således at EU's relevante interne og eksterne politikker ikke underminerer menneskerettigheder og bæredygtig udvikling i udviklingslande.
- EU's menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling må have politisk dialog med relevante aktører som en hjørnesteen, særligt i udviklingslandene. Politisk dialog må bygge på **aktiv, fri og meningsfuld deltagelse af rettighedshavere, ansvarsbærere og civilsamfundsorganisationer**.
- EU's menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling bør støtte menneskerettigheds-**monitoreringssystemer** i alle lande og EU's udviklingspolitikker og -programmer bør underkastes systematisk granskning fra uafhængige rettighedshavere, menneskerettighedsinstitutioner og civilsamfundsorganisationer. Troværdige klagemekanismer er vigtige elementer i monitoreringsmekanismer og systematisk granskning.
- Praktisk implementering af en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling i EU's arbejde forudsætter ressourcer og nødvendige kompetencer for at kunne sikre design og udvikling af rettighedsbaserede programmer og politisk dialog. Der bør således afsættes **ressourcer til kapacitetsudvikling i alle relevante institutioner og led i EU's administration**, især på EU-delegationerne, ligesom der bør fremmes en koordineret indsats og kapacitetsudvikling mellem medlemslandene og EU, herunder særligt på landeniveau.
- Det skal bemærkes, at det i dialogen omkring udviklingen af værktøjskassen for menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling har været nødvendigt at understrege at **seksuelle og reproduktive rettigheder** er menneskerettigheder jf. fx FN's kvindekonvention. Det er vigtigt at EU fastholder dette.

ⁱ EU Strategic Framework and Action plan on human rights and democracy:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

Rådskonklusioner om menneskerettigheder og demokrati:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131171.pdf

ⁱⁱ Increasing the impact of EU Development Policy: an Agenda for Change:

http://ec.europa.eu/europeaid/what/development-policies/documents/agenda_for_change_en.pdf

Rådskonklusioner om Increasing the impact of EU Development Policy: an Agenda for Change::

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/130243.pdf

ⁱⁱⁱ Rådskonklusioner om The roots of Democracy and sustainable development: Europe's engagement with Civil Society in external relations: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/132870.pdf

^{iv} Participation, Accountability, Non-discrimination & equality, Empowerment, Legality